

ESIMEHE VEERG

Õhus on kevadet ja päike käib kõrgemalt ning on väge täis – nii ütleks märtsiootuses optimist. Pessimist-mesinik jälle hädaldaks, et varbad külmetavad enam kui paarikümnekraadisest pakasest. Ja hanged on veel nii kõrged, et ei ulatu hästi mesilastarusid nägema. Kalender omalt poolt vibutab hoiatavalt näppu, et on aeg mõtted mesilaste puhastuslennu suunda seada ja kevadtöödeks valmistuda. Et kas on ikka kevadkiireks ajaks küllalt kärjeraame ette valmistatud, traadid pingutatud ja kärjepõhja vahalehed paika sulatatud? Mesiniku kevadrõõmud ja –mured on taas pärale jõudmas.

Veel pole mesinike jaoks suur kiire kätte jõudnud, ja veel on aega, et atra seada ja uurida, kus ollakse ning kuhu minnakse. Mesinduse "sisepoliitikaga" oma mesila asju ja tegemisi korraldades suudab enamik mesinikke ise kenasti plaani pidada ja toime saada. Aga mesinikule on oluline ka see "välispoliitika", mis toimub tema õueaia taga, kõrgetes kontorimajades ja ametnike töölaudadel.

Kõrgemalt vaadates näib mesindus paljudele otsustajatele piima-, liha- ja teraviljatootjate kõrval suhteliselt väikese ja vähetahtsa mängumaana. Küllap sellepärast on ka mesinike vajadused ja mured jäänud riiklikul tasemel tähelepanu servaaladele. Võime küll end puhevile ajada ja väita, et mesinike meetoodang moodustab rahalises väljenduses Eesti loomakasvatustoodangust umbes 2% ja kogu põllumajandustoodangust enam kui 1%. Kui lisame trumpässa, et mesilaste tolmeldamistöo toob põllumeestele ja looduslikele taimekooslustele meetoodangu väärtusele lisaks vähemalt 8-10 korda suuremat kaudset tulu, siis kehitatakse selle peale sageli vaid arusaamatuses õlgu.

Siiski võib praegu klassikutele sõnu laenates öelda: "Härrased – jää on hakanud liikuma!" Seda just maailma ja Euroopa Liidu tasemel, kus juba on kogetud ohtu, et mesilastest ja nende tolmeldamisteenusest võib ühiskonnale puudus kätte tulla. See hoiatav protsess ilmutas end teravalt 2006. a.

sügisel USA-s, kui mõistatuslikel põhjustel algas mesilasperede massiline hääbumine. Mõnes piirkonnas hukkus mesilasperede kollapsi tõttu kuni 80% mesilastest.

Paraku ei piirdu mesilasperede massilise hukkumise ainult USA-ga. Häirekella on hakatud lööma ka Euroopa Liidus, samuti mitmes Aasia ja Aafrika piirkonnas. Enamikus EL liikmesmaades on mesilasperede talvine hukkumine suurenenud, mõnes kuni 35-40 protsendini. Kohati esineb mesilasperede nõrgenemist ja hukkumist ka kevadsuvisel perioodil, mis on seni olnud tavatu. Euroopat ähvardab mesilasperede arvukuse tuntav vähenemine.

Need ohud on sundinud tegutsema Euroopa Parlamendi ja Komisjoni ametkondi. Lisaks mitmetele resolutsioonidele ja ringkirjadele on asutud ka tegudele. Ühe abinõuna püütakse paremini ohjata mesilashaiguste levikut ja tõhustada haiguste tõrjet. Selleks plaanitakse välja arendada paremini toimiv mesilashaiguste seiretegevuse ja tõrje süsteem ning koolitada vastava ala spetsialiste. Samas on alustatud ettevalmistusi vajaliku seadusandluse korrastamiseks Euroopa Liidu tasemel ja liikmesriikides.

Sel teemal toimus 1. veebruaril Brüsselis EL liikmesmaade veterinaarala ja mesilashaiguste spetsialistide nõupidamine, et saada olukorrast paremat ülevaadet ja kavandada edasisi tegevusi. Samuti korraldati Brüsselis 14. veebruaril COPA/COGECA meerühma koosolek, kus ühe olulise teemana arutati mesilashaiguste tõrje ja otstarbeka veterinaarse korraldustöö küsimusi. Käivitatud on mesilasperede hukkumise monitooringu ja ennetamise programm COLOSS, mis haarab 51 riiki, samuti BeeDoc-programm mesilashaiguste tõrje arendamiseks.

Kõigi EL liikmesmaade põllumajandusega tegelevatele ministriumidele on saadetud järelepärimisi mesinduse olukorra ja mesilashaiguste levimuse kohta. Küsitakse ettepanekuid ja selgitusi, milliseid seadusandlikke ja veterinaarseid meetmeid on plaanis kasutusele võtta, et tõrjuda mesilashaigusi

tõhusamalt ja tõsta mesilasperede arvukust. Ka Eesti põllumajandusministeeriumis on hakatud selle teemaga tõsisemalt tegelema.

Mida võiksid meie mesinikud eelnevast jutust järeldada? Mesilashaigused, eriti varroatoos, on meie mesilasperesid juba aastaid vahelduva eduga närvutanud, aga seni oleme sellega hakkama saanud. Oleme murega kuulnud, kuidas mesilasperede kollaps on kaugel Ameerikas mesilaid laastamas. Võtab tõsiseks, kui räägitakse, et mesilasperede talvine hukkumine on Euroopas ja lausa naabermaades üha suurenemas, ja oleme sellest murest kuulnud ka Eesti mesinikelt. Võib karta, et mesilaste tõsisemad tervisehädad ähvardavad peatselt jõuda ka meie koduõuele ja mesilatesse, kui me ise midagi ette ei võta.

Mida me saame siis teha? Riiklik veterinaarsüsteem võib küll uutest tuultes ka mesilashaiguste osas mõnevõrra areneda, seda eelkõige seadusandluse ja strateegia kujundamise poole pealt, kuid mesilas tekkiva reaalse probleemi korral n.-ö. lahinguolukorras jääb enamik paberitega loomaarste kahjuks jänni. Võib-olla looksime siis mesinike endi hulgast kaitsemaleva mesilashaiguste vastu? Vaenlast tuleb tunda – EML-i abil relvastaksime iga vabatahtliku malevlase mesilashaiguste vastu paremate teadmiste ja oskustega.

Aga kaitsemaleva eliitväeosana moodustame eriväljaõppe saanud mesinikest alfaüksuse, kes suudab ja tahab kõigile mesinikele vajadust mööda abiks olla. EML püüab nimelt koostöös ministeeriumi ja VTA-ga realiseerida meie ammuse ettepaneku, et mesilashaiguste seiresse ja ka tõrjetegevustesse saaks ja tohiks kaasata vastava täiendõppe saanud mesinikke.

See mesinikest kaitsemaleva plaan võiks anda meie mesindusele mesilashaiguste vastu ja talvekadude vähendamise suunas toimiva lahenduse. Aga kas Sina astuksid selle kaitsemaleva liikmeks?

Aleksander Kilik
EML juhatuses esimees

VARAKEVAD MESILAS

Kuigi väljas on alles suured lumehanged ja temperatuur näitab alla 20-kraadist külma, on nii mesilased kui ka mesinikud talvest tüdinunud. Võib näha mesinikke, kes kaevavad oma tarusid lume alt välja, samas kui naaber-mesinik loobib hoopis lund tarudele külma kaitseks peale. Selle mesiniku naabrit võib näha koomilises poosis taru ees ukerdamas, kuuldetu üks ots kõrvas, teine aga surutud kindlalt lennuauku, silmis keskendumine, nagu hinnataks raske haige seisu mõnes haigla seebiooperis teleekraanil. Keegi loobib lennuaugud lumega kinni, et tuisk tarru ei pääseks, teine aga kraabib need piinlikult puhtaks – peasi et ventilatsioon oleks olemas nii et mühiseb. Üksik mesinik sahibe suuskadega tarude poole, endal seljakotis mesilaste jaoks head ja paremat kaasas. Teda aknast jälgiv mesinik on aga teinud enda rahustamiseks suhkruvett ja abikaasa eksiteele viimiseks lisanud juurde ka mõne taimetüki. Eks ta südametunnistus veidi kripeldab, kuna naise

kasukas sai just eelmisel öhtul viidud lemmiktaru peale külma kaitseks. Keegi mesinik naabermaakonnast on päev läbi tassinud oma tarusid kasvuhoonesse – ehk saavad puhastlennu ära teha. Mõni mesinik on aga ise lõunasse lennanud...

Neid lugusid võib jätkata, aga peab tunnistama, et hoolimata mesinike pingutustest õnnestub suuremal osal mesilasperedest siiski kevadet ja ka mesinikku näha.

Mida siis mina praegu teen? Põhiliselt ootan, ja ootaja jaoks on aeg pikk. Internetis on lemmik-sait ilmateade ja seda tuleb külastada vähemalt tosin korda päevas: äkki juba läheb soojaks. Talve jooksul käin korra mesilasi vaatamas, kas katused on peal, ega nugis pole tarusid rünnanud. Kuna ma talvel soojendusmatte ei kasuta, saan tarude pealt lae ära võtta ja peresse piiluda, ilma et peaksin kartma talvekobarat häirida. Soojendusmatid panen peale veebruari viimasel ja märtsi esimesel nädalal. Samal ajal puhastan ka tarupõhjad ja põletan gaasileegiga üle (sügiseti teen sama tarulagedega). Lund viskan lennuaugu eest nii palju ära, et mesilased saaksid välja, ja mis peamine, ka sisse lennata. Peale puhastlennu kontrollin üle pere suuruse, ja kui pere on jäänud väiksemaks, siis koondan pesaruumi (kasutan eesti raamil korpusarustid)

vahelauaga vastavalt mesilaste poolt kaetud kärjetänavate arvule.

Lennuaugu teen siis samuti väiksemaks, et röövlid ei pääseks hõlpsasti vahelaua taha jäänud söödakärgede kallale. Muidu ma lennuavaga ei mängi. On nii nagu on. Kui ilmad juba lubavad, siis püüan kindlaks teha, kas kõigis peredes emad munevad, ja kui mitte, siis annan varuperedest emad. Tihti panen kogu varupere põhipere sisse, kui seal ema pole või ta muneb küürakhaudet. Viimasel juhul loomulikult võtan põhipere ema välja.

Samal ajal hakkab ka kärjepõhjasid raamidest laskma, ja see võtab mul ikka nädalapäevad aega. Olen tähele pannud, et pärast ema munemise algust kevadel läheb kuskil 4 nädalat aega, enne kui saab hakata peresid laiendama. Vanad mesilased surevad ära ja uued tulevad asemele. See on nn kevadine uuenemisperiood. Kevadeti ma peresid enamasti ei sööda, kuna söödan sügisel küllaldaselt. Meil siin Saare- ja Muhemaal on kevadeti piisavas koguses õietolmu, ja väline korje ergutab peresid vajalikul määral. Kui mõni pere on kevadel nälgas, siis annan kas söödakarje või panen pudersööta peale.

*Ilusat peatset kevade tulekut soovib
Muhu mesinik Aimar Lauge*

KUTSEKODA, KUTSENÕUKOGU, KUTSESTANDARD, KUTSETUNNISTUS JA MESINIK

Artikkel on pandud kokku Kutsekoja kodulehekülje põhjal (www.kutsekoda.ee) ja annab ülevaate, miks oli vaja koostada mesiniku kutsestandard.

Selleks, et kogu süsteemist tervikpilti saada, alustame algusest.

Kutsekoda loodi 2001. aasta augustis, jätkamaks Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poolt 1997. aastal alustatud kutse-süsteemi loomist. Kutsekoda tegutseb vastavalt Kutseadusele (RT I 2008, 24, 156, jõustunud 1.09.2008.a.), korraldades kutsestandardite koostamist ja koordineerides kutseeksamite korraldamist. Kutsekoda pakub koostöökeskkonda tööandjatele, spetsialistidele ja koolitajatele. Kutsekoja tegevuse eesmärgid on: 1) aidata kaasa ühtse ja korrastatud kutse-süsteemi loomisele ja arendamisele; 2) luua eeldused Eesti töötajate kvalifikatsiooni võrreldavuseks ja teiste riikide poolt tunnustamiseks.

Kutsenõukogu on Kutsekoja juures tegutsev, võrdsetel alustel sama kutsetegevuse valdkonna töötajate, tööandjate, kutse- ja

erialaühenduste ning riigi esindajatest koosnev koostööorgan. Kutsenõukogu tegevuse eesmärk on vastavas majandusharus kutse-süsteemi arendamine ja rakendamine. Vabariigi Valitsus kinnitab kutsenõukogude institutsionaalse koosseisu ning Haridus- ja Teadusministeerium kinnitab kutsenõukogude isikkoosseisu. Kutsenõukogud moodustatakse Kutsekoja juurde. 2010. aasta seisuga tegutseb 16 kutsenõukogu. Kutsenõukogud on moodustatud sotsiaalpartnerluse põhimõttel, kus tööandjate liitudel ning kutse- ja erialaühendustel on töö sisulises osas kande-võime. Kutsenõukogu roll kutse-süsteemis on olla valdkonna ekspertide koostööna sündinud otsuste kinnitaja ja kogu tegevuse üle järelevalvaja ning suuna andja.

Kutsenõukogude vahelist koostööd koordineerib kutsenõukogude esimeeste kogu (KEK).

KEKi tegevuse eesmärk on kutse-süsteemi arendamine ja selle hindamine kooskõlas osapoolte ühitatud huvidega.

Kutse-süsteem on osa Eesti kvalifikatsioonisüsteemist, mis seob haridussüsteemi tööturuga ja aitab kaasa elukestvale õppele ning tööalase kompetentsuse arendamisele, hindamisele, tunnustamisele ja võrdlemisele.

Kutsestandard – kellele ja milleks?

Kutsestandardi eesmärgiks on anda tööandjatele, töötajatele, eriala õppida soovijatele, koolitajatele ning teistele huvilistele informatsiooni selle kohta, mida selle kutse omaja peaks teadma ja oskama, millist iseseisvust omama ja mille eest suutma vastutada. Seega annab kutsestandard vastavast ametist selge ettekujutuse. Kutsestandardi koostamisel lähtutakse tööturu reaalsest

vajadustest – tähtis on kirjeldada, millist kompetentsust vastava kutse puhul on vaja, sest selle alusel koostatakse ka koolide õppekavad.

Kutsestandardi töötab välja oma ala spetsialistidest koosnev töörühm, kuid enne kinnitamist läbib see ka laiaulatusliku arvamusküsitluse vastava valdkonna tööandjate, töötajate ja õppeasutuste hulgas. Seega on kõigil, kes on huvitatud vastava valdkonna töötajate kvalifikatsiooni tõstmisest ja hariduse sisu parandamisest, võimalus kutsestandardite väljatöötamises kaasa lüüa.

Näiteks tasub kutsestandarditega tutvuda enne elukutse valikut – kutsete maastik on väga lai ja see annab võimaluse näha ka suuremat pilti –, aga ka enne täienduskoolituse valikut – kutsestandard võimaldab ise analüüsida, millised oskused ja teadmised on juba olemas ja mille osas tuleks end veel täiendada. Täienduskoolituse pakkujatelt tasub uurida, kas koolitus vastab kutsestandardile.

Veebruari seisuga on Eestis kinnitatud 698 kutsestandardit 357 kutsealale.

Kas mesinik peab olema nende hulgas? Jah, sest lisaks tervikpildile mesinikule vajalikust kompetentsidest loob kutsestandard võimaluse taastada mesinike õpetamine kutseõppeasutuses. Kooli õppekava koostamise aluseks on riiklik õppekava, ja riiklik õppekava põhineb kutsestandardil.

Selgituseks: mesiniku kutsestandardi taotluse esitamisele Eesti Mesinike Liidu aseesimehe Jaanus Tulli poolt järgnesid mitmed etapid, kus mesinikukutset analüüsiti võrdlevalt teiste põllumajanduskutsetega. Jaanus Tull kaitses mesiniku kutsestandardi kehtestamise vajalikkust ka Kutsenõukogu Esimeeste Koja ees.

Mesiniku kutsestandardi I etapi koos-

tajad valiti vastavalt kutsestandardi koostamise põhimõtetele ainult elukutseliste mesinike (tootjate) hulgast. Alles II etapis liitusid koolitaja ning Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikesksuse esindaja.

Mesiniku kutsestandard on kinnitatud Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse kutse-nõukogu poolt.

Siinkohal on otstarbekas Kutsekoja kodulehel avada Mesiniku kutsestandard ja läbi lugeda. Kutsestandarditel on oma kindel ülesehitus, ja kõik mesinikule vajalikud kompetentsid on kirjeldatud väljundipõhisena. (<http://kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10381646>). Koostajad on valmis vastama, miks üks või teine asi standardis on just nõnda kirjas.

Kuidas edasi?

Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus on alustanud mesiniku kutsestandardi põhjal Mesinduse riikliku õppekava koostamist. Selle valmides on põllumajandust õpetavatel kutseõppeasutustel võimalus koostada kooli õppekava, registreerida see Eesti Hariduse Infosüsteemis ja taotleda teiste põllumajanduserialade hulgas riiklikku koolitustellimust ka mesinike õpetamiseks. Õppekava läbinud saavad kutseõppeasutuse lõputunnistuse.

Mesiniku kutsetunnistus

Selleks, et asjast huvitatud saaksid sooritada mesiniku kutseksamit ja taotleda mesiniku kutsetunnistust, on astuda veel mitu sammu:

1) Kutsekoda korraldab avaliku konkursi mesinikukutse andja leidmiseks.

2) Mesinike ühenduste hulgas peab olema valmisolek konkursil osalemiseks ja vastavus kutseeaduses §11 lg 1 kehtestatud tingimustele:

1. kutse andja tegevuse hulka kuulub asjakohase kutsetegevuse arendamine;
2. kutse andjal peavad olema vahendid ja võimalused kutse andmise korraldamiseks;
3. kutse andjal peab kutse andmiseks olema palgatud piisav arv vajaliku hariduse, väljaõppe ja kogemustega töötajaid ning moodustatud **kutsekomisjon** ning välja töötatud kutse andmise kord, kus muu hulgas määratakse kutsekompetentsuse hindamise viisid ja vormid;
4. kutse andja peab olema võimeline tegetsema sõltumatult, asjatundlikult, erapooletult ja kedagi diskrimineerimata. Kutset andev organ ei saa olla kutseõppeasutus;
5. olles saanud kutsenõukogult õiguse tegutseda oma valdkonnas või kutsealal kutse andjana, peab kogu info olema kajastatud organisatsiooni kodulehel. Kodulehed on üldjuhul inimestele esmaseks infokanaliks, kust hakatakse kutsesüsteemi ja kutsetunnistuste kohta teavet otsima.

Seega peab mesinike ühendustel olema valmidus ja vastavus avalikul konkursil osaleda. Saades kutset andva organi õiguse, on võimalik alustada kutseeksamite läbiviimist.

Millal, kes ja kus hakkab läbi viima kutseeksameid ja andma kutsetunnistust – see sõltub mesindussektori valmisolekust osaleda kutset andva organi avalikul konkursil, mille väljakuulutamist saab jälgida kutsekoja koduleheküljel.

Artikli koostaja soovib mesinikele ja mesinike organisatsioonide eestvedajatele koostöötajat ja üksteisemõistmist kogu mesindussektori arengutele kaasaaitamisel.

Järgmisena on vajalik tutvustada mesiniku kutsestandardi sisu.

Marje Riis

EML-i poole pöördus Eesti Lepidopterooloogide Selts ja palus edastada mesinikele järgmise palve.

Lugupeetud mesinikud!

Oleme kuulnud, et mesitarude puhastamise ajal leitakse aeg ajalt kutsumata külalisi – liblikaid ja teisi putukaid. Eesti Lepidopterooloogide Selts on väga huvitatud sellisest kummalistest (ebaharilikest) külalistest teadasaamisest ja eksemplari säilitamisest. Pole tähtis, kas tegu on suure või väikese putuka või liblika, huvi pakub ikka.

Mida teha, kui selline külaline on leitud?

1. Proovige ta kätte saada võimalikult tervelt.
2. Pange ta purki või karpi ja säilitage sügavkülmikus.
3. Lisage juurde silt järgmiste andmetega:
 - a) kuupäev, kuu ja aasta
 - b) koht (maakond, asula, aadress)
 - c) leidja nimi

c) leidja nimi

4. Võtke meiega ühendust allan@kaminameister.ee või telefonil 6411 046 ja 5016412 Allan Selin.

Teie kogutud materjal koos täpsete andmetega on suureks abiks Eesti putukafauna tundmaõppimisel ja kaardistamisel. Leiud, mis säilitatakse, jäävad teadusajalukku leidja andmetega. Kui teile pakub huvi, saame pärast liigi määramist pakkuda tagasisidet huvitavamate leidudest.

Meie tegemistest saab ülevaate www.lepidoptera.ee

Meeldivale ja edukale koostööle lootma jäädes,
Eesti Lepidopterooloogide Seltsi (ELS) juhatusel
liige Allan Selin

PÕLLUMAJANDUSLOOMADE, SEALHULGAS MESILASTE ARETUSE ÕIGUSLIKUD ALUSED EESTIS

Annan artiklis ülevaate sellest, millistel alustel toimub tänases Eesti Vabariigis riiklikult tunnustatud põllumajandusloomade aretus. Varu selle artikli lugemiseks kannatust, et saada kogu protsessist ülevaade ja luua arusaam.

Artikli autoril koos meeskonnaga kulub selleks alguses 2 kuud, ja olles nüüd ise protsessis sees, õpin iga päevaga midagi uut juurde.

Ülevaade on koostatud Põllumajandusloomade aretuse seaduse ning Veterinaar- ja Toiduameti kodulehe põhjal.

Põllumajandusloomade aretuse eesmärgiks on suurendada loomakasvatuse majanduslikku tasuvust ja konkurentsivõimet, loomakasvatustoodangu kvaliteeti ning loomakasvatustootmise keskkonnasõbralikkust.

Eesmärgi saavutamiseks on oluline põllumajandusloomade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurendamine ning genofondi säilimine. Tulemuseks on Eesti riigi usaldusväärse tagamine põllumajandusloomade aretusvaldkonnas nii Euroopa ühisturul kui ka suhtlemisel kolmandate riikidega.

Põllumajandusloomade aretuse valdkonda reguleerib Põllumajandusloomade aretuse seadus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13318705>), EL-i määrused ning EL-i otsekohalduvad õigusaktid.

Põllumajandusloomade aretuse valdkonnas teostab järelevalvet Veterinaar- ja Toiduameti põllumajandusloomade aretuse ja turukorralduse osakond.

Riiklikult tunnustatud aretus hõlmab Eesti põllumajandussektoris järgmisi loomaliike: veiseid (eesti maatõugu veist), sigu, lambaid, hobuslasi (eesti hobust) ja eesti vutti. Nende loomaliikide aretuse juures on täidetud kõik nõuded, millest tulebki allpool juttu.

Mesindus on põllumajanduse osa, mesilane kuulub põllumajandusloomade alla ja seega tuleb mesilaste aretuse käigus täita samuti kõiki ettenähtud nõuded.

Alustame algusest. Eelmise, mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 2007-2010 punktis 3.4 on kirjas eesmärk: mesilasperede arvukuse suurendamise arendustöö peamine eesmärk on Eestis mesilasperede arvukuse ja meetootmise potentsiaali suurendamine, rakendades selleks mesilaste tõuparanduse ja talvening haiguskindluse parandamise võtteid. Selle eesmärgi, sealhulgas 5 alameesmärgi tulemustega, programmi raames koostatud

materjalide ja aruannetega on võimalik tutvuda veebilehel www.mesindus.ee.

Olles põhjalikult tutvunud 2010. aasta kevadel poole aasta pärast lõppeva mesindusprogrammi ja 4. meetme all tehtuga ning saavutatud tulemustega, oli soov rakendada mesilaste tõuparandustöö valdkonnas ka oma teadmisi ja kogemust. Soov oli siis, ja on ka praeguse mesindusprogrammi 2010-2013 kaasabil muuta kogu tegevus läbipaistvamaks ja mesinikud informeeritumaks ning viia mesilaste aretustegevus riiklikult tunnustatud tasemele.

Tõuparandustöö eesmärgiks oli ja on ka käimasolevas mesindusprogrammis: suurendada mesilasperede arvukust Eestis.

12. mail 2010 kohtusid mesinikud (Aimar Lauge, Jaanus Tull, Asten Ardi, Eha Metsallik) põllumajandusministriga, kus muuhulgas arutati ka mesilaste aretuse vajalikkust ja võimalikkust meie riigis. Arutluse tulemus on kirjas kohtumise protokollis nr 9.2-2.4/702 punktis 4 järgmiselt: Mesilaste tõuaretust on kindlasti vaja toetada ja selleks esitab mesinike ühendus kindla tegevuskava, mis on kooskõlas Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 2010-2013 meetmetega.

Pärast kohtumist alustati mesilaste aretuse olemasoleva osa ja planeeritava osa kooskõlla viimist riigi seadusandlusega.

Tulenevalt eeltoodust koostati ja saadeti 7. juunil 2010 Põllumajandusministeeriumile mesilaste tõuaretuse tegevuskava ja selle kava rakendamiseks loodava aretusühistu tegevuse finantseerimise taotlus. See oli esmakordne üleriigiline mesilaste tõuare-

tusala tegevuse kondikava koostamine ja võimaliku maksumuse prognoosimine. Kahjuks on EML-i kodulehel mesindus.ee olev foorum* siia kohta pidama jäänud: ei ole tahetud jälgida järgnenud arenguid ega viia end kurssi, kas kõik kavandatu sai eelmises programmis rahuldavalt ellu viidud.

Kui esialgne kaardistus oli tehtud ja Põllumajandusministeeriumiga põhimõtteliselt kooskõlastatud, siis järgnev tegevus põhineb Põllumajandusloomade aretuse seadusel.

Põllumajandusloomade aretuse seaduses sätestatakse aretuse alused, millega tagatakse põllumajandusloomade (sh mesilaste) jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurendamine ning genofondi säilimine ja loomakasvatuse (sh mesinduse) majanduslik tasuvus.

Aretusseaduses on toodud tõu mõiste ja aretuslooma mõiste. Tõug on ühte liiki kuuluvate loomade populatsioon,

- 1) kellel on ühtne põlvnemine;
- 2) kellel on sarnane välimik, mis pärandub järglastele;
- 3) kellel on sarnased majanduslikult kasulikud omadused;
- 4) kelle arvukus võimaldab

teha aretustööd ja säilitada tõugu;

5) kes on kohastunud sellele tõule sobiva geograafilise piirkonna kliima- ja loomapidamistingimustega;

6) kes eristub oluliselt sugulastõugudest geneetilise distantsi alusel;

7) kelle tõutuüp ja muud iseloomulikud tunnused ei ole vähemalt viimase kolme põlvkonna jooksul oluliselt muutunud.

Mesinduses on 2010. kevadel kokku lepitud, et aretuse alla võetakse 2 rassi (kraini ja itaalia) ja 1 ristandtõug (buckfast).

Aretusloom on põllumajandusloom, keda kasvatatakse aretuse eesmärgil. Mesinduses on nendeks kraini, itaalia ja buckfasti mesilasemad.

Aretus on tegevus, mille käigus sihipäraselt suurendatakse põllumajandusloomade (mesilasperede) jõudlusvõimet ja geneetilist väärtust ning säilitatakse või täiustatakse majanduslikult kasulikke omadusi. Selleks on vaja 1) pidada tõuraamatut; 2) viia läbi põllumajanduslooma

(mesilaspere) jõudluskontroll või hinnata geneetilist väärtust; 3) varuda, säilitada, töödelda ja turustada (edaspidi käidelda) aretuslooma (mesinduses mesilasema) aretusmaterjali. Nii on see käivitamisel ka mesilasrasside ja ristanatõu puhul.

Aretusega tegelev isik on seaduse mõistes aretusvaldkondades tegelev isik.

Aretuslooma tõuraamatusse registreeritakse aretuslooma andmed selleks asutatud mittetulundusühingu või tulundusühingu poolt. Seetõttu sai 23.08.2010 asutatud mittetulundusühing Eesti Mesilaste Tõuaretajate Selts (reg nr 80315410), lühendina EMTS.

Tõuraamat on andmekogu, kuhu kantakse aretuslooma tõuaretusprogrammis ette nähtud põlvnemise andmed, aretuslooma aretaja ja omaniku andmed (edaspidi päritolu) ning aretuslooma jõudluse ja geneetilise väärtuse andmed koos tema eellaste nimetamisega.

Aretusühing peab olema tunnustatud enne, kui alustatakse tõuraamatu pidamist ja jõudluskontrolli läbiviimist. Sama käib ka isiku (edaspidi jõudluskontrolli läbiviija) kohta, kes soovib tegelda põllumajanduslooma jõudluskontrolli läbiviimisega. Eesti Mesilaste Tõuaretajate Seltsi tunnustamise taotlus esitati Veterinaar- ja Toiduametile 28.09.2010 koos kõikide nõutud dokumentidega, mis on kirjas allpool.

Tunnustamine on menetlus, mille käigus hinnatakse aretusühingu ja jõudluskontrolli läbiviija poolt kavandatava aretustegevuse vastavust käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide ning Euroopa Liidu õigusaktide nõuetele.

Tunnustamist taotlevad aretusühing ja jõudluskontrolli läbiviija peavad olema võimalised osutama aretusteenust oma valitud aretusvaldkonnas, kusjuures aretusühingul või tema liikmetel peab olema aretuseduks piisav arv tõuraamatusse või aretusregistrisse kandmiseks sobivaid loomi.

Tunnustamist taotlev aretusühing, jõudluskontrolli läbiviija ja ohustatud tõu säilitaja peavad esitama Veterinaar- ja Toiduametile (edaspidi järelevalveasutus) kirjaliku taotluse. Taotluses peavad olema muuhulgas näidatud tegevuspiirkond ja aretusvaldkond, mille osas tunnustust taotletakse, ühingu põhikiri, millest selgub aretusvaldkond, liikmete nimekiri ja ärakiri aretusprogrammist. Aretusprogrammi kirjutamiseks võtsime ette puhta lehe ja alustasime ettenähtud aretusvaldkondade ja seaduse põhjal oma teadmiste ja kogemuse kokkukirjutamisega. Täname siinkohal professionaalseid juhendajaid väljastpoolt mesindussektorit.

Aretusprogramm on teatava tõu kohta koostatud dokument, millest selguvad tõu

omadused, aretuse eesmärk, aretusmeetodid, aretusedu saavutamise abinõud ja aretusprogrammi täitmiseks vajalik aretusloomade arv.

Aretusprogrammi osadeks on:

1) tõuraamatusse kandmise alused ja tõuraamatu pidamise kord;

2) aretuslooma põlvnemise registreerimise ning põlvnemise õigsuse kontrollimise kord;

3) aretuslooma jõudlusandmete ja geneetilise väärtuse hindamistulemuste kasutamise kord;

4) aretuslooma jõudlusandmete ja geneetilise väärtuse hindamistulemuste kasutamise kord;

5) tõuraamatusse või aretusregistrisse kantava põllumajanduslooma, identifitseerimise ja selle üle arvestuse pidamise kord;

6) seemendamise koolitusprogrammid ning seemendaja tunnistuse saamise nõuded ja tunnistuse väljastamise kord.

Järelevalveasutus kontrollib aretusühingu, jõudluskontrolli läbiviija või ohustatud tõu säilitaja ja tema kavandatud aretustegevuse vastavust käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud nõuetele. Kui taotleja ja tema kavandatud aretustegevus on nõuetekohane, teeb järelevalveasutuse juht või tema volitatud ametnik isiku tunnustamise kohta otsuse.

Kõige eelpool loetletuga tegeldi kogu meeskonnaga poolaastat. Tunnustustaotlus on Veterinaar- ja Toiduameti poolt läbi vaadatud. Vastukirjas on üles loetud vajalikud parendustegevused dokumentide osas, milleks on antud aega 2011. aasta 1. maini. Vastukirjas nimetati muuhulgas ka vajadust rajada lisaks buckfasti tõu mesilale ja paarlale ka kraini ja itaalia rassi mesila ning paarla.

Lisan siia veel informatsiooni aretusega tegeleva isiku vastutusest ja saadud materjali turustamisest: jõudlusandmete kogumise, töötlemise, säilitamise ja hindamise statistiliste meetodite väljatöötamise, geneetilise väärtuse hindamise ja saadud tulemuste avaldamise eest vastutab jõudluskontrolli läbiviija. Nimetatud isik peab andma selgitusi kasutatavate jõudluskontrolli meetodite, statistiliste analüüsimeetodite ja geneetiliste parameetrite kohta.

Aretusseaduses käsitatakse aretuslooma ja aretusmaterjali turustamisena nende müügi pakkumist, müümist ja muul viisil tasuta või tasu eest üleandmist, sealhulgas nende kauplemist Euroopa Liidu liikmesriikides ning nende importi ja ekspordi Eesti ja väljastpoolt Euroopa Liidu tolliterritooriumi asuvate riikide vahel (edaspidi ühenduseväline riik).

Põllumajandusloomade aretustoetust

saab taotleda siis, kui tunnustatud aretusühing on tegutsenud vähemalt ühe aasta. (vt taustaks tänavusi aretustoetusi http://www.pria.ee/et/toetused/valdkond/loomakasvat/aretustoetus_2011/). Millal mesindus sinna sekka jõuab, sõltub meie valmidusest täita kõiki tingimusi.

Kogu tegevus on alates taotluse esitamisest Veterinaar- ja Toiduametile ameti pideva kontrolli ja järelevalve all. Aretusseaduse 7. peatükis on kajastatud vastutus, kus kirjas eksimuste järgnevate rahatrahvi suurused.

Kogu eelpool kirjeldatu kohta jagavad lisaks allkirjutanule lahkelt selgitusi Jaanus Tull, Priit Pihlik ja Aivar Raudmets, sest ainult meeskonnatöoga on võimalik saavutada seda, kuhu me oleme tänaseks päevaks jõudnud.

Tõenäoline on, et Interneti kommentaariumis ei ole võimalik mesinduse tõuaretuse aluseid ja mesindusprogrammide olemust selgeks saada. Arusaamine vajab tõhusat iseseisvat tööd ja meeskonnatöös osalemist.

Mesindusprogramm 2010-2013 ja Eesti Mesilaste Tõuaretajate Selts on eraldi tegutsuvad struktuurid, mille ühine eesmärk on riigi mesindussektori arendamine.

Mesindusprogramm võimaldab toetada kogu ette võetud tegevust väga väikeses mahus. Selle 4. meetme all on kavandatud rahastada tõumaterjali (tõumade) ja paarumistarude ostmist ning meetmejuhi tegevust tõuparanduse vajalikkuse selgitamisel/koolitamisel ning tegevuskavade ja ühtsete tegevusjuhendite väljatöötamisel. Mesindusprogrammi 2010-2013 tegevuskavade ja nende elluviimisega on võimalik üksikasjalikult tutvuda veebilehel www.mesindusprogramm.eu.

Kindlasti peab olema – ja on – selgelt ja läbipaistvalt eristatud mesindusprogrammi poolt kasutatud vahendid. Kogu aretusala tegevus on pideva järelevalve all, mida viivad läbi Veterinaar- ja Toiduamet, PRIA esindajad ja Mesindusprogrammi juhtkomisjon kui mesindusprogrammi kinnitatud järelevalveorgan.

Kõik asjast huvitatud on oodatud meeskonda mesindussektori arengutes nõu ja jõuga kaasa lööma. Seltsi kodulehekülje leiab peatselt aadressilt www.estbee.eu.

Täna teid selle igava, aga vajaliku artikli lugemise eest.

Aimar Lauge

*Artiklis nimetatud mesilaste tõuaretust puudutava arutelu leiate Internetist aadressil: <http://mesindus.ee/node/2163>

MESINIKE TALVINE TEABEPÄEV

Mesinike 2011. aasta üleriigiline talvine teabepäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames 5. veebruaril Tartus Dorpati konverentsikeskuses. Teabepäev oli ühildatud Põhja- ja Baltimaade teadusliku mesindusalase sümposiumi ning Põhja- ja Baltimaade Mesindusnõukogu koosolekuga. Vaatamata keerulistele ilma- ja teeoludele oli teabepäevale saabunud rõõmustavalt palju igas vanuses ja mõlemast soost mesinikke ning mesindushuvilisi. Registreeritud oli 113, ning konverentsikeskuse suur saal oli rahvast täis. Kuulati ära 12 ettekannet; selles "Mesinikus" tutvustame kokkuvõtvalt Lauri Ruottineni ja Martin Rebase omi. Jätkame ettekannete refereerimist ajalehe järgmises numbris.

Varroatoosivabad piirkonnad Balti mere ümbruses

Varroatoosi üldine levik tundub täna nii enesestmõistetav, et varroatoosist vabade mesilate olemasolu meie lähipiirkonnas tundub pea võimatu. Kuid Põhjamaade ja Baltimaade mesindusteadlaste ja –spetsialistide konverentsil Tartus 4.-6. veebruaril 2011 kogutud andmed näitavad, et selliseid piirkondi esineb veel Soomes, Rootsis ja Norras üsnagi märkimisväärsel aladel. Ka Taanis on ühel saarel paikneva mesila 50 mesilasperet seni veel varroatoosist vabaid, ja seda olukorda püütakse hoida.

Soome kaguosas jõudis varroatoos esmakordselt 1980. aasta paiku ilmselt Venemaa suunal. Kuigi varroatoosi edasise leviku takistamiseks loodi tõkkesoonid, levis varroatoos mesinike "kaasabil" kiiresti üle kogu Lõuna-Soome. Mesilasemade import Itaaliast 1990. a. paiku aitas kaasa varroatoosi levikule kuni Kesk-Soomeni. Aastatuhandevahetuseks oli varroalest jõudnud Oulu piirkonda, mõni aasta hiljem juba polaarjoone lähiste Tornio mesilatesse. Varroatoosi praegu kõige põhjapoolsem levikuala asub Ivalo lähedal polaarjoone taga, kuhu see kahjur jõudis suvel rändele toodud mesilasperedega. Praeguseks on Ivalo lähimbruses hinnanguliselt 200-300 varroatoosist nakatunud mesilasperet.

Vaatamata Soome mesinike agarale rändamisele koos varroatoosi levitavate mesilasperedega, on seni veel õnnestunud hoida varroatoosist vabaid mõned piirkonnad Rovaniemi ja Kajaani ümbruses, samuti üksikud isoleeritud mesilad Lapimaal. Suurim varroavaba piirkond Soomes on Ahvenamaa, kus 37 mesinikul on kokku enam kui 400 mesilasperet. Seni on suudetud üksmeelselt hoiduda varroanakkusega mesilasperede sissetoomisest saarele.

Rootsis on praeguseks veel varroatoosist vabaid mõned põhjapoolsed piirkonnad. Täpseid loendusandmeid ei ole, kuid hinnanguliselt on varroatoosivabade mesilasperede arv Rootsis kokku kuni 6000.

Norras algas varroatoosi vallutusretk riigi lõunaosas, mis hõivati kogu ulatuses umbes 10 aastaga. Praeguseks on Norras paika pandud tõkkesoonid, et varroatoos ei leviks edasi põhja suunas, sealjuures piki läänerrannikut. Norras on varroatoosi levikut tõkestamas mäed, mis moodustavad loodusliku barjääri. Lisaks aitavad varroatoosilevikut piirata 2010. aastal euroopa haudmemädaniku puhangu tõttu kehtestatud karantiinisoovid, mis teatud osas langevad kokku varroatoosiala piiridega. Norras loodetakse, et mesilasperede ranged rändepiirangud koos looduslike barjääridega aeglustavad varroatoosi levikut veel paljudeks aastateks. Praeguse seisuga on Norras varroatoosinakkusest vabaid hinnanguliselt 5000 mesilasperet, mis moodustavad värtusliku genofondi.

Eesti, Läti ja Leedu on tänaseks kogu ulatuses varroalestate poolt okupeeritud. Samas oleks Baltimaades võimalik mõningate pingutuste ja piirangute hinnaga taastada väikesed varroatoosist vabaid piirkonnad. Parimad eeldused selleks oleks Eestis, kasutades ära näiteks mõningaid saari, kus mesilased praegu puuduvad.

Lauri Ruottineni koostatud ülevaadet refereeris Aleksander Kilk

Eesti meetarbija ja meeturu uuring 2010

EML-i juhatuse liige Martin Rebane andis ülevaate Eesti meetarbija ja meeturu 2010. aasta uuringust. Valimi suurus oli vastavuses Eesti elanikkonna struktuurile ning hõlmas

1000 inimest. Uuringu tulemused näitasid, et 13% küsitlenuist sööb mett iga päev, 40% vähemalt korra nädalas ning 47% aegajalt, seega mitte regulaarselt. Kõigest 5% väitis, et ei söö mett üldse. 10 aastaga on meepõlgurite osakaal tunduvalt vähenenud. Võrdluseks: 2000. aastal oli neid küsitlenuist seas 20%, 2005. aastal aga 13%.

Enamik meesõpradest on kesk- ja vanemaalised: üle 50% vanuses 45-47 aastat. Nooremast põlvkonnast sööb mett vähemalt korra nädalas kõigest 25%.

2000. aastast saadik on aastane meetarbimine leibkondades suurenenud 4,1 kilolt 4,7 kilole; keskmiselt sööb üks pere aastas ära 3 kilo mett.

Mee keskmine müügihind 2010. aastal oli linnades 6,05 € ja maapiirkondades 5,28 € kilo.

Importmee osakaal turul on jätkuvalt suhteliselt väike, kuigi siin liigub trend importmee populaarsuse kasvu suunas. Kui 2005. aastal kinnitas 90% meetarbijaist, et ei ole kunagi ostnud importmeti, siis 2010. aastal oli vastav näitaja 81%.

Eesti tarbija eelistab osta klaaspurki pakendatud mett (95%), mis on vedel (68%) ning pigem hele kui tume (70%). 96% meetarbijaist peab Eesti mett tervislikuks ja looduslikuks toiduaineks.

Martin Rebase koostatud ülevaadet refereeris Katrin Linask

Lauri Ruottinen esinemas 5.vebruaril Tartus mesinike talvisel teabepäeval

TEATED

26. märtsil algusega kell 10.00 toimub Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi saalis Väike-Paala 3 Eesti Mesinike Liidu volikogu aruandevalimiskoosolek. Kavas on ka loeng. Täpsem teave päevakava ja loengu kohta veebilehel ja kutsetel.

Mesinike 2010/2011 II poolaasta üleriigiline teabepäev toimub 23.07.2011 kl. 10.00. Ürituse toimumise koht ja päevakava on täpsustamisel.

KOHALIKE ÜHENDUSTE/SELTSIDE 2010/2011 II POOLAASTA ÕPPE- JA TEABEPÄEVAD

Õppe- ja teabepäevade korraldamist toetab Euroopa Liit Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010–31.08.2013 kaudu. Osavõtt on tasuta.

Harju Mesinduse Seltsi õppe- ja teabepäevad

Tallinnas Marja 4D kl. 17.00-19.00.

- 30.03.** Puhastuslend ja perede kontroll puhastuslennu ajal. Lektor Ülo Lippa (2 t).
27.04. Pesade laiendamine. Perede tugevuse hindamine. Kärjepõhjade kasutamine. Lektor Peter Pihl (2 t).
25.05. Perede ettevalmistamine magasinide pealepanemiseks. Lektor Sulev Norak (2 t; ei saa toetust mesindusprogrammist), info Sulev Norak, 5366 3294.

Tallinna Mesinike Ühistu õppe- ja teabeõhtud

Tallinnas Ehitajate tee 5 VII-315 kl. 17.30.

- 08.03.** Haigused, kevadine seire. Huvitavamaid ettekandeid Tartu NBBC-lt. Lektor Arvi Raie (2 t).
12.04. Mesilasrasside tutvustamine ja võrdlus. Mis on kevadise hoolduse juures tähtsaim. Lektor Sergei Kozlov (2 t).
10.05. Mesindamise võtted erinevate mesilasrasside ja tarutüüpide kasutamisel. Mesindamine korpustarudega. Lektorid Sergei Kozlov/Uku Pihlak (2 t), info Uku Pihlak, 505 2736.

Keila Aiandus- ja Mesindusseltsi õppe- ja teabepäev

Keilas Ohtu tee 5 II korruse saalis kl. 12.00.

- 27.03.** Mesilaste haigused, kevadine seire mesilas. Lektor Arvi Raie (2 t), info Aivi Jakobson, 5194 5876.

Hiumaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev

Käina Kultuurikeskuses kl. 10.00.

- 19.03.** Hiumaa ilmastiku omapära, selle mõju talvitumisele. Haigused, seire, langetisproovide kogumine, kevadised tööd. Lektor Uku Pihlak (3 t), info Uku Pihlak, 5052736

Ida-Viru Mummu Seltsi õppe- ja teabepäev

Eret Lahti mesilas Vaivara vallas Utria külas kl. 10.00.

- 14.05.** Mesinduse alustamine algajatele. Tarude ehitus. Mesilasperede soetamine. Kevadtööd mesilas (praktiline). Kärge- de ehitus, perede laiendamine (praktiline). Mesilaste haigused ning nende ennetamine. Hilisemad tööd mesilas (teoreetiline). Lektor Eret Laht (3 t), info Heiki Roots, 5563 3317.

Järvamaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev

Laupa mõisas Järvamaal kl. 10.00.

- 14.05.** Tööd mesilas varakevadest hilissügiseni (mesindusvõtted). Lektor Maire Valtin Laht (3 t), info Peedo Läll, 5390 4585.

Karksi-Nuia Aianduse ja Mesindusseltsi õppe- ja teabepäevad

kl. 10.00.

- 12.03.** Kaupluse Kadri II korrusel Karksi-Nuias Viljandi mnt 2a Meekäitlemise nõuded. Lektor Aleksander Kilk (1 t). Kevadised tööd mesilas. Lektor Antu Rohtla (2 t).
21.05. Polli-Järve talu mesilas Karksi vallas. Pesade laiendamine ja sülemlemise vältimine. Lektor Antu Rohtla (1 t). Mesilaste nakkushaigused, nende diagnoosimine ja proovide võtmine. Lektor Arvi Raie (2 t), info Antu Rohtla, 5661 2622.

Põltsamaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev

Põltsamaa Kultuurikeskuses J. Kuperjanovi 1 kl. 10.00.

- 09.04.** Kevadised hooldustööd mesilas ja varroalesta tõrje. Lektor Antu Rohtla (2 t). Meetootjate kohustused esmatoodete tootmisel ja selle- ga seonduvates tegevustes. Kontrollimise käigus enam avastatud rikkumised. Lektor Jõgeva VTA inspektor Virve Muser (1 t, ei saa toetust mesindusprogrammist). Meega ja teiste mesindussaadustega kokkupuutuvad materjalid ja nende kasutamine. Pakendiaktsiis ja sellest

tulenevad kohustused pakendajale. Mesilasperede registreerimine. Lektor Ain Seeder (1 t, ei saa toetust mesindusprogrammist), info Ain Seeder, 525 0204.

Läänemaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev

Oru Vallamajas Linnamäel kl. 10.00.

- 26.03.** Vaha sulatamisest ja selle juures tehtavatest vigadest. Kärjemajanduse tähtsus ja selle seos mesilaste haigustega. Kevadtöödest mesilasperedes (k.a sülemlemine). Lektor Mati Haabel (3 t), info Mati Haabel, 5349 3732.

Lääne-Virumaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev

Roelas Lääne-Virumaal kl. 11.00.

- 26.03.** Mahemesindusega alustamine. Lektor Tõnis Taal (3 t), info ja registreerimine Aili Taal, 509 8734.

Lääne-Virumaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev

Maire Valtini mesilas Inju külas Vinni vallas kl. 12.00.

- 21.04.** Kevadised tööd mesilas ja ettevalmistumine suveks. Lektor Maire Valtin (3 t), info Maire Valtin, 521 3894.

Saaremaa Mesinike Ühingu õppe- ja teabepäev

Kuressaare Päevakeskuse ruumides Tolli 9 kl. 10.00.

- 19.03.** Mesindamine lamav- ja korpustarudega. Mesiniku kutse- standard. (Teemad täpsustamisel.) Lektorid Signe Meisalu/ Aivar Raudmets (3 t), info Arnold Lokna, 514 8217.

Elva Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäevad Elvas Pargi 34 kl. 10.00.

- 19.03.** Varakevadised tööd mesilas. Perede kevadine läbivaatus. Sülemlemise vältimine. Kasulikud meetaimed. Lektor Tõnu Hiimäe (2 t).
14.05. Uute perede moodustamine. Perede poolitamine. Koondkunstpere. Võrsikpere. Lendperede tegemine. Millest sõltub mee kvaliteet. Lektor Tõnu Hiimäe (2 t).
13.08. Uuemat mesilaste haigustest. Lektor: Arvi Raie (1 t). Hilissüvised tööd mesilas. Pesade koondamine. Perede talvevarude täiendamine. Varguste vältimine. Lektor Tõnu Hiimäe (1 t), info Tõnu Hiimäe, 5049020

Tartu Aiandus- ja Mesindusseltsi õppe- ja teabeõhtud

Tartus Soola 1A kl. 17.00.

- 09.03.** Kahjurid mesilas, sipelgad. Lektor Ants-Johannes Martin (2 t).
13.04. Kuidas alustada mesindusega. Lektor Jaanus Tull/ Priit Pihlik (2 t), info Priit Pihlik, 551 1158.

Võrumaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäevad

Mainori Kõrgkooli õppekeskuses Võrus Kreutzwaldi 34 kl. 10.00.

- 23.04.** Mesilaste haigused, kevadine seire mesilas. Lektor Arvi Raie (3 t).
30.05. Ettevalmistus peakorjeks. Lektor Rein Männiste (3 t), info Mati Urbanik, 529 0388.

Mesinduskursuse 2010-2011a Algajate mesinike täiendus-

koolituse 5. õppepäev Põllussaare talus Põhja-Viljandimaal Suure-Jaani vallas Ulde külas kl. 10.00.

- 16.04.** Mesilasperede talvitumine, puhastuslend, pearevisjon. Mesilaspere ümbertõstmise, põhjade puhastamine, inventari desinfitseerimine. Sülemlemine, emade välja- vahetamine. Lektorid Jaak Riis ja Marje Riis (6 t), info Jaak Riis, 5698 3361.

Mesinduskursuse 2011-2012 a Hobimesiniku aastaring õppepäev

Põllussaare talus Põhja-Viljandimaal Suure-Jaani vallas Ulde külas kl. 10.00.

- 28.05.** Hobimesiniku aastaring, 1. õppepäev. Mesilaspere bio- loogia, mesilaste pidamiseks vajalik inventar, kärje- majandus, teadmised mesilaspere ostmiseks ja tarru paigutamiseks. Teoreetiline ja praktiline õpe. Lektorid Jaak Riis ja Marje Riis (7 t), info Jaak Riis, 5698 3361 (registreeruda saab ainult telefonitsi).

Õnnitleme nääri- ja küünlakuu sünnipäevalapsi! Rõõmu, rahu ja kena kevadet!

Leo Suits	90	2.veebruar	Karl Krustük	78	28.jaanuar	Arvo Hansalu	65	28.jaanuar
Jaan Kivimäe	89	18.veebruar	Heino Peentaim	78	13.veebruar	Ants Zimmer	65	24.veebruar
Valter Tori	85	14.jaanuar	Heldur Tamm	76	5.veebruar	Anne Aasnurm	60	10.jaanuar
Alfred Kuut	84	25.veebruar	Ilmar Talts	75	3.jaanuar	Heikki Pahk	60	12.jaanuar
Elmar Susi	83	12.jaanuar	Tõnu Kirs	75	8.jaanuar	Aado Oherd	60	21.jaanuar
Endel Tammar	82	25.jaanuar	Ilmar Peentaim	75	11.jaanuar	Toivo Käär	60	26.jaanuar
Hans Veidenberg	81	6.jaanuar	Aarand Kuimet	75	21.jaanuar	Aadu Jõgiaas	60	13.veebruar
Kaarel Luht	81	13.jaanuar	Heimar Laanemets	75	18.veebruar	Jaanus Mägi	55	4.jaanuar
Evald Ruul	81	9.veebruar	Mati Vedder	70	24.jaanuar	Toivo Rüütman	55	8.jaanuar
Endel Kivistik	81	21.veebruar	Virgo Mihkelsoo	70	13.veebruar	Ilmar Vaabel	55	18.jaanuar
Sulev Larvi	79	26.veebruar	Raivo Laanet	70	25.veebruar	Heldur Oja	55	25.veebruar

Valmis on saanud mee kvaliteedi ja analüüside alane väikekütus, mis on saadaval Eesti Mesinike Liidu kontoris Tallinnas Vilmsi 53G.

LP. MESINIKUD!

Seoses sõbrapäevaga on välja pakkuda järgmine teenus: meeanalüüs (pH, elektri juhtivus, DA, HMF, vabade hapete sisaldus, niiskus) + vee mikrobioloogiline analüüs (E.coli ja coli-laadsed). **Hind 39,60 €.**

Mee analüüsimiseks on vajalik vähemalt 250 g mett. Veeanalüüsi tehakse ainult labori poolt väljastatud taarasse. Sõbrapäeva pakkumine kehtib **15.02.-15.03.2011.**

Võtame vastu ka eraldi meeproove (**23,00 €**) ja veeproove (**25,56 €**). Peale selle tehakse laboris vee keemilisi analüüse, näiteks rauale, karedusele jne.

Lugupidamisega, Anna Aunap,
OÜ EKUK Rapla filiaali juhataja, 5648 8454.

NB! Vee puhul on vaja koguda eelinfot, et saada teada, kellele ja kui palju analüüsiks spetsiaalset taarat vaja on! Info palume saata mesindusprogramm@gmail.com või helistada 637 6493.

Müüa 10-raamine korpustaru eesti raamil, võimalik ka osadena. Annan valmistamisjuhiseid.
Tiit 5199 0920.

Mälestame

2. jaanuaril 2011 aastal lahkus meie hulgast Anita Nurme. Anita sündis 20.02. 1928. a. Vigalas. Lõpetanud Vigala kooli, õppis ta Vigala Aianduskoolis mesindust. Koolis õpitud, kui ka hiljem pidevalt täiendatud teadmisi kasutas ta mesinike juhendamisel. Anita töötas alguses Põllumajandusministeeriumi aiandusvalitsuses, hiljem aiandusvalitsuse kaubanduskontoris mesindusagronoomina. Tagasihoidliku iseloomu tõttu ei püüdnud ta kunagi olla tähelepanu keskpunktis. Otsekohe inimesena oli tal alati oma arvamus. Teda ümber veenda oli üpris raske.

Mesinike hulgas oli aga Anita alati oodatud külaline. Ta oli ülemus, keda ei kardatud, keda usaldati. Mesinikud näitasid talle alati oma probleemseid peresid, ning said alati ka vastused. Mesinike hulgas oli Anita omainimene.

Anita oli kogu vabariigis tuntud ka oma töökuse poolest. Ta oli Piritas kärjetööstuse rajaja. Palju aastaid toodeti siin kogu vabariigile vajaminev kunstkärg, varuti ning pakendati majandites toodetud mesi. Korraarmastus ja täpsus olid need märksõnad, mis Anitat iseloomustasid. Peale raske

füüsilise töö tegemise (meenõud kaalusid 60 kilo) oli ta ka tubli mehhaanik – masinad töötasid laitmatult, iga kruvi oli talle teada. Loomulikult oli tal seal ka abilisi, kuid Anita pilk oli kõigest üle.

Kuigi pikk ja raske haigus ei võimaldanud Anital juba mitu aastat mesindusega tegelda, mäletavad mesinikud teda kui sõbralikku ja abivalmis inimest, kellega koos tahaks ikka veel mesilaste juures olla.

Mai Endla

EML ajalehe "Mesinik" järgmine number 2(64) ilmub aprillis 2011.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J. Vilmsi 53G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: kilk@cc.ttu.ee või linask@neti.ee.
EML kontakttelefonid: 52 93 589 (A. Kilk) või 63 764 93 (EML kontor, J.Vilmsi 53G, 10147 Tallinn; teisipäeviti ja reedeti kell 10-16).
Mesindusalane teave Internetis: www.mesindus.ee.

**Eesti mesinduse arendamist toetab käesoleval ajal Euroopa Liit
"Mee tootmise ja turustamise arendamise Eesti riikliku programmi 01.09.2010 – 31.08.2013" tegevuste kaudu.**

Mesindusprogrammi eesmärgid on: mesinike ja mesindusseltside abistamine ja toetamine mesinduspäevade ja -õppuste korraldamisel ning kohaliku mesinduselu edendamisel; teabelevi arendamine ja mesinike parem erialane teavitamine; mesinduse efektiivsete tehnoloogiliste lahenduste arendamine, tutvustamine ja propageerimine; toote- ja turuarenduse tegevuste suunamine ja toetamine; varroatoosi ja teiste mesilashaiguste tõhusate tõrjemeetodite ja -võtete propageerimine ning mesinike nõustamine mesilashaiguste tõrjes; mee kvaliteedi seireuringute korraldamine ja mesinike teavitamine ning nõustamine küsimustes, kuidas mee tootmise ja käitlemise protsessis mee kvaliteeti säästa ja parandada. Programmi raames valminud materjalid on tasuta.